

2017-10-10
RPW/55465/2017 P

warszawa, dnia 10 października 2017 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Krzysztof Jurgiel

Znak sprawy: SAR.on.0220.26.2017

Pan Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Premierze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 września 2017 r., znak: DLP.ZLS.1201.24.2017, w sprawie projektów ustaw: *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (UA32)* oraz *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (UA33)*, uprzejmie informuje, że do projektu ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* zgłaszam następujące uwagi.

1. Art. 37 w zw. z art. 38. Uczelnia federacyjna posiada osobowość prawną i w obrocie występuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność co w konsekwencji oznacza, że jest w pełni samodzielną jednostką. Zatem niezrozumiałe są przepisy o udziale w kosztach wspólnej działalności i pokrywaniu strat uczelni federacyjnej przez jednostki, które ją utworzyły.
2. Art. 39 wprowadza możliwość utworzenia związku uczelni. Biorąc pod uwagę posiadanie osobowości prawnej jak również treść pozostałych przepisów nazwa „związek” jest niefortunna. Ponadto wątpliwości budzi jaki status będzie posiadał związek uczelni, jeżeli z ust. 4 wynika, że będzie zwolniony z opłat i podatków jak uczelnia czy też na jakich zasadach będą rozliczane „usługi” związku realizowane na rzecz uczelni itp.
3. Art. 40 ust. 3 daje ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki uprawnienie do włączenia instytutu badawczego do uczelni w drodze rozporządzenia. Tym samym może to doprowadzić do likwidacji instytutu badawczego. Decyzja ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o włączeniu instytutu badawczego do uczelni wymaga jedynie zasięgnięcia opinii (lecz nie zgody) ministra nadzorującego. W ten sposób minister nadzorujący utraci wpływ na podległe mu instytuty badawcze. Art. 9 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych przyznaje takie uprawnienie Radzie Ministrów.
4. Art. 63 wprowadza regulację, że studia mogą być prowadzone m. in. przez instytuty badawcze. Art. 67 projektu definiuje studia jako studia I, II stopnia i jednolite magisterskie. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy o instytutach badawczych instytuty mogą prowadzić tylko

studia podyplomowe i doktoranckie. Projekt art. 63 nowej ustawy o szkolnictwie wyższym pozostaje więc w sprzeczności z art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy i instytutach badawczych.

5. Art. 71 ust. 2 pkt 2 – wątpliwości budzi samodzielne określanie przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, standardów kształcenia dla kierunku studiów przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza weterynarii. Być może określanie standardów w tym zakresie powinno odbywać się w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa (tak jak standard kształcenia dla lekarza określany jest w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia).
6. Art. 167 projektu ustawy zakłada możliwość tworzenia spółek kapitałowych przez uczelnie z udziałem instytutów w celu realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub zarządzania nimi. Natomiast zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy o instytutach badawczych instytuty za zgodą ministra nadzorującego mogą tworzyć spółki kapitałowe jedynie w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków na działalność statutową. Art. 167 projektu ustawy wydaje się więc sprzeczny z art. 17 ustawy o instytutach badawczych, bowiem cele spółek tworzonych przez uczelnie razem z instytutami nie są spójne z celami spółek, które mogą tworzyć instytuty.
7. Art. 180 ust. 2 stanowi, że uprawnienia do doktoryzowania będą miały jednostki A+, A i B+, a w uzasadnieniu napisano, że uprawnienia te powstaną z mocy ustawy, po nadaniu kategorii. Wątpliwości budzi, czy posiadanie kategorii jest dostatecznie mocno powiązane z posiadaniem kadry profesorów i dr hab. z doświadczeniem w kwestii awansów naukowych.
8. Art. 193 ust. 3. Nie jest jasne, czemu służy wymóg, iż szkoła doktorska może być prowadzona przez instytut badawczy w co najmniej 2 dyscyplinach. Może to stanowić poważne ograniczenie dla instytutów posiadających uprawnienia w jednej dyscyplinie naukowej.
9. Art. 204. Wymóg, aby doktorant nie był zatrudniony jako pracownik naukowy wydaje się eliminować asystentów.
10. Art. 205 ust. 1. Wskazuje, że każdy doktorant otrzymuje stypendium doktoranckie. Wątpliwości budzi, czy dotyczy to także doktorantów eksternistycznych i kto rekompensuje podmiotowi doktoryzującemu koszt stypendium. Proponuję zamieszczenie w projekcie ustawy odesłania w ww. zakresie..
11. Art. 213. Uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego posiada instytut badawczy, w dyscyplinie, w której posiada kategorię naukową A+ albo A. Kategorię naukową w instytutach uzyskuje się dla całego instytutu, a nie dla dyscyplin. W tej sytuacji dyscyplina habilitanta nie musi decydować o kategorii podmiotu habilitującego – może okazać się na poziomie wyższym niż cały instytut nieposiadający kategorii A.
12. Art. 214 ust. 4. Wydaje się, że fakt kierowania określonym projektem (grantem) badawczym nie powinien automatycznie zwalniać z podstawowych wymagań niezbędnych do uzyskania

stopnia doktora habilitowanego. Wymóg istotnego osiągnięcia i aktywności naukowej powinien dotyczyć wszystkich habilitantów bez wyjątku, a kierowanie określonym projektem badawczym może stanowić dodatkowy, istotny dla recenzentów, element charakteryzujący habilitanta.

13. Art. 216 ust. 2 i 3. Wątpliwości budzi dlaczego podmiot habilitujący wyznaczony jako pierwszy przez Radę Doskonałości Naukowej (RDN) może odmówić przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, natomiast podmiot wyznaczony w dalszej kolejności nie ma prawa do takiej odmowy. Prawa podmiotów (jednostek naukowych) powinny być takie same niezależnie od kolejności wyznaczenia przez RDN.
14. Art. 216 ust. 4 i 5. Wszystkie recenzje i nazwiska recenzentów w postępowaniach awansowych (w tym o stopień doktora habilitowanego) powinny być jawne. Recenzent nie może uzależniać treści swojej recenzji od tego czy jego dane osobowe są tajne.
15. Art. 228 ust. 1 stanowi, że członkiem Rady Doskonałości Naukowej może być osoba, która m.in. jest autorem co najmniej 1 wybitnego dzieła zrealizowanego w okresie ostatnich 5 lat. Wątpliwości budzi według jakich kryteriów dzieło będzie uznane za wybitne.
16. Art. 258 ust. 6. W osiągnięciach służących ewaluacji instytutów pomija się zupełnie działalność upowszechnieniową i doradczą, stanowiącą istotę istnienia instytutów rolniczych. Pominięto również działalność innowacyjną i wdrożeniową - zgłoszenia i uzyskane patenty.
17. Art. 260 ust. 1 pkt 2. Wykaz czasopism wraz z liczbą punktów za artykuły naukowe publikowane w tych czasopismach będzie miał bardzo duże znaczenie dla wyników ewaluacji jednostek naukowych. Już w tej chwili, biorąc pod uwagę potrzebę kształtowania odpowiedniej polityki naukowej w jednostkach naukowych, szczególnie pod kątem uwzględnienia zasad kolejnej parametryzacji, powinny być znane i wskazane w ustawie najważniejsze zasady tworzenia wykazu czasopism.
18. Art. 260 ust. 1 pkt 3 stanowi, że podstawowym kryterium ewaluacji jest wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Wątpliwości budzi, w jaki sposób będzie parametryzowany ten wpływ.
19. Art. 328. Niezrozumiałe wydaje się dlaczego w składzie RGNiSW jest tylko 2 przedstawiciele instytutów badawczych, zaś 4 studentów, 2 doktorantów, po 2 przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców.
20. Art. 329 ust. 1 pkt 2 stanowi, że członkiem RGNiSW może być osoba, która ma nieposzlakowaną opinię. Wątpliwości budzi, jak zostaną stwierdzone te cechy, biorąc pod uwagę, że osoby wybitne mają często bardzo kontrowersyjne opinie w zależności od światopoglądu i formatu opiniodawców.
21. Art. 360. Niezrozumiałe jest brak przyznania środków finansowych dla instytutów badawczych oraz brak środków na restrukturyzację.
22. Art. 381-387. Niezrozumiałe jest brak możliwości udziału instytutów badawczych w konkursach ogłaszanych przez MNiSW.

Ponadto przedmiotowy projekt ustawy w zbyt szczegółowy sposób opisuje rozwiązania dotyczące uczelni i rozwoju kadry naukowej (Rada Doskonałości Naukowej, doktoraty, habilitacje i profesury). Wydaje się, że część regulacji powinna zostać przeniesiona do przepisów wykonawczych projektowanej ustawy. Proponuje się również rozważenie umieszczenia przepisów w zakresie skutecznych mechanizmów prawnych i nadzorujących, które wymuszą na uczelniach i instytutach zwiększoną skuteczność realizacji badań na rzecz gospodarki.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że z uwagi na złożoność i obszerność regulacji projektu ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (UA33) stanowisko dotyczące tego projektu zostanie przesłane do dnia 16 października br.

Z poważaniem,

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel